

העציוני. מפני שסתם תינוק מטפח באשפות ושרטים מציין שם: לערב. לזרז הערב שמש: והחולק צ"ד. קא ס"ד שעל פי צ"ד הקצוב בעיר היו חולקין לו תרומה צבית הגרנות ולקמיה פריך אי צ"ד לא היו חזקה היכא הויה חזקה: צבר דקנסניה עורא. ללוים דלא ליתבו להו כדאמר' ציבמות צפ' יש מותרות (דף פו:): לוי דלאו לוי הוא. כלומר צלוי ליכא לספוקי דהא צביו כהן: למ"ד נו'. פלוגתא אינה חזקה. להשצית מעליו קול היוצא על אמו שהיא גרושה והוא חלל: פשיטא. דהא אפי' הוא חלל יורש את צביו: רבן שמעון היינו רבי אליעזר'. דהא ודאי במקום שיש עוררין לא אמר רבן שמעון דליהו חד נאמן וכי אמר מעלין במקום שאין עוררין קאמר: דר"א פבר ערער חד. הוי ערער ואין אחד נאמן עליו להכשירו: ונפק עליה קלא. קול בעלמא ולא עדות: ואחתיניה. מן הכהונה עד שיצדקו את הדבר שמעלה הוא לכהונה: ואסקיניה

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' האמר ר' יוחנן דבני הכל אין ערער פחות משנים. עי' מו"ק ד"ה והאמר ומהו שרי' כרין צמולין פה ע"פ ד"ה וקשיא לן:

מוסף רש"י

הטבילוני. לפי שרבו על מיעוט לנפח בשרים ונטומאות (בי"ק קד:). והבדיל בדילין (שם). מפני תומתו (שם). רשב"ג היינו רבי אליעזר. דהא אפי' דאי במקום שיש עוררין עליו לא אמר רשב"ג דליהו חד נאמן וכי אמר מעלין במקום שאין עוררין קאמר (רשב"ג ב"ב לא). ערער חד איכא בינייהו. והא דקמי' חזון שיש עליו עוררין היינו עד אחד הפסול ומכאן שיש עד אחד המכשירו (שם). דרבי אליעזר סבר ערער חד. הוי ערער ואין עד אחד נאמן עליו להכשירו (שם). רשב"ג סבר ערער חד. ענין אכל במקום ערער אחד הוי עד אחד נאמן להכשירו (שם). והא אמר ר' יוחנן. לא חשבתם היכא קאי (שם ב.). ונפק עליה קלא. בעלמא ולא עדות (שם). ואחתיניה. מן הכהונה עד שיצדקו את הדבר, שמעלה הוא לכהונה, וכל זה יסור לשון הוא בלא זרק. דבלא קול נמי מיתוקמא שמעתייהו שפיר בעד אחד מכאן מעיקרא ועד אחד בסוף וזנים עדים עוררים צנינים, הכמשרש וזיל. אלא משום דהי נקט ליה דבעי לומר ואפי' עד אחד ואמר דכין גמור הוא ואסקיניה, דלמא אשא עד אחד להכשירו אלא אם כן יאז עליו פסלות קודם לכן (שם).

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות כו.

במסיה לפי תומו. וא"ת ומנ"ל דהכי הוא דלמא ר' חייה העלה בן על פי צביו צמסיה לפי תומו ורבי העלה את ע"פ אחיו אפי' בלא מסיח ואר"י דמסתמא דבמאי דקמני צברייתא מילתא דרבי עשה רבי מעשה ועוד דאי אפשר דרבי העלה את ע"פ אחיו ללויה אפילו בלא מסיח

במסיה לפי תומו כי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל ^אמעשה באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר זכורני כשאני תינוק ומורכב על כתיפו של אבא והוציאוני מבית הספר והפשיטוני את כותנתי והטבילוני לאכול בתרומה לערב ור' חייה מסיים בה וחבירי בדילין ממני והיו קורין אותי יוחנן אוכל חלות והעלהו רבי לכהונה על פיו תניא ר"ש בן אלעזר אומר כשם שתרומה חזקה לכהונה כך מעשר ראשון חזקה לכהונה והחולק בבית דין אינה חזקה מעשר ראשון דלוי הוא כר"א בן עזריה דתניא ^בבתרומה לכהן מעשר ראשון ללוי דברי ר"ע ר"א בן עזריה אומר מעשר ראשון אף לכהן אמור דאר"א בן עזריה אף לכהן לכהן וללוי מי אמר י"אין בחר דקנסניהו עורא ודלמא איקרו ויהבו ליה אמר רב הסדא הכא כמאי עסקינן יבגון דמוחזק לן באבוב דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה ובן חלוצה הוא וחלקו ליה לדידיה מעשר בבית הגרנות לוי דלאו לוי הוא מאי איכא למימר בן גרושה או בן חלוצה הוא לא מיבעיא למאן דאמר ^אמעשר ראשון אסור לזרים דלא הוו יהבי ליה אלא אפילו למ"ד ^במעשר ראשון מותר לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוקה לא יהבי ליה והחולק בבית דין אינה חזקה אי בבית דין לא הויה חזקה היכא הויה חזקה אמר רב שישת הכי קאמר ^ההחולק תרומה בנכסי אביו עם אחיו בבית דין אינה חזקה פשיטא מהו דתימא מדהנך לאכילה האי נמי לאכילה קמ"ל הנך לאכילה האי לזבונא: רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד וכו': רשב"ג היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער חד איכא בינייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער תרי א] האמר רבי יוחנן דברי הכל ^אאין ערער פחות משנים אלא הכא כמאי עסקינן דמוחזק לן באבוב דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה או בן חלוצה הוא ואחתיניה ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא ואסקיניה

דהתם אין שייך לומר שצידו להאכילו מעשר למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים: **מבית הספר**. נקט שלא לומר שהוא עבד כדאמר בסוף פירקין (לקמן דף כח): **אין בחר דקנסניהו עורא**. ולר"ע דקודם קנסא הוי דוקא ללוי בחר קנסא אף לכהנים אכל לר"א בן עזריה דקמני קנסא הוי אף לכהן בחר קנסא הוי לכהן והא דמעשר ראשון חזקה לכהונה אחיא כר' אלעזר בן עזריה ולא כר"ע ויש שמוחקין אין ומפרשים דהא דקאמר בחר דקנסניהו עורא הוי אפי' לר"ע דבחר קנסא הוי לכהן דהא דקאמר ללוי אף בחר קנסא דמתן צפ' כל הגט (גיטין דף ל.) המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ליהויה מפריש עליהן כו' וכן התם בגמרא ישראל שאמר לכן לוי כור מעשר לאצרך צדי וצפ' הזרוע (מולין קלא: ושם) פריך מעשר ראשון דלוי הוא וכן צממה מקומות והיינו כר"ע ועוד דלמ"ד קנסא לעניים היכי הוי חזקה לכהונה דלציבא דר"ע פליגי צס"פ יש מותרות (ציבמות פו: ושם) דאיכא למ"ד קנסא לכהנים ואינה למ"ד לעניים דלר' אלעזר בן עזריה הוי דוקא לכהן ואפי' לעשירים כמו קודם קנסא דלא קנסס עורא שהרי עלו ולמ"ד קנסא לעניים משמע התם דוקא לעניים ולא לכהנים עשירים אפי' צימי טומאה דלית ליה צימי טומאה עניים הוו ועניים דהתם אין לפרש עניי לויים דוקא ולא עניי

עין משפט גר מצוה

צד א מיי פ"כ מהל' אסורי ביאה הלכ' די סגמ לאזין קבב טושי"ע אה"ע סימן ג סעיף א: צה ב מיי פ"ו מהלכ' תרומות הלכה א סגמ לאזין רכז: צו ג מיי פ"א מהלכ' מעשר הלכה ד: צז ד מיי פ"כ מהל' אסורי ביאה הלכה א [טו] טו טושי"ע אה"ע סימן ג סעיף ו [י] צח ה מיי שם הלכה י: צ

תוספות ר"ד

רשב"ג אומר וכו' רשב"ג היינו ת"ק פי"א שאין לומר שבמקום עוררין קאמר רשב"ג דמעלין לכהונה ע"פ עד אחד אלא במקום שאין עוררין וה"ק נמי ר"א. ואסקי רב אשי דבמצטרפין לעדות קמיפלגי ובמקום שיש עוררין. והכא כמאי עסקינן במוחזק לן באבוב דהאי דכהן הוא. ונפק עליו [קלא] דבן גרושה ובן חלוצה הוא ואחתיני. פי' עד שנברקו הקול אם הוא אמת אם לאו ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה

ישראל וכהנים דא"כ נשתכרו עניי לויים צמה שלא עלו ועוד דמשמע התם אילו הוו כהנים צימי טומאתם עניים לכה"ג דלענין חלוקת מעשר הוו כישאל דללוי ולא לכהן קאמר אלא לעניים צין עניי כהנים צין עניי לויים ולמ"ד מעשר ראשון מותר לזרים שקלי אפילו עניי ישראל אכל למ"ד אסור לזרים אין נראה שיתן לעניי ישראל כדי למוכרו דמילתא דאחי ליה תקלה לא תאקינו רבנן דאיכא לניחש דלמא אחי למיכילה ^א[כדאמר בסמוך לא מיעביא לר"מ דאמר אסור לזרים כו'] ולר"ע לא הפקיע עורא את הלויים מכל וכל להשוותן לישראל וכהנים שלא יעלו עשירים לויים אלא עניות אלא ללויים צין עניים צין עשירים הוי חולקים לעולם כדמוכח בכל הנהו שהבאתי שהיו נוטלין בתורת לויית ועוד דר"ג צספינה שנתן מעשר ראשון לר' יהושע בן חנניא (מעשר שני פ"ה מ"ט) אי בתורת עניות יהיב ליה אמאי לא יהיב ליה נמי מעשר עני שהרי מעשר עני נתן לר"ע ומיהו יש לדחות דלעולם בתורת עניות נתן לו ומה שלא נתן לו מעשר עני לפי שהיו לו מאתים זוז דלוינו נוטל צמעשר עני דמתן צמסכת פאה (פ"ה מ"ח) אכל מעשר ראשון לר"א אפי' ש לו מאתים זוז דהא איכא למ"ד דאפי' כהנים עשירים צימי טומאה עניים נינהו ועוד דלא רצה ליתן כל מתנותיו לעני אחד: **בתר דקנסניהו עורא**. לא אשכחן צהדיא צברא דקנסניהו רק מצינו צעורא (נחמיה י) והיה הכהן בן אהרן עם הלויים צעשר הלויים ואיכא למימר דה"ק כשיצאו הלויים לחלוק צבית הגרנות יצאו הכהנים עמהם ומיהו לר"א בן עזריה דבחר קנסא דוקא לכהן לא משמע מהאי קרא דליכא למימר עם הלויים דקאמר קרא היינו לקבל מהם מעשר ראשון משלהם דהא משלהם לא קנסס עורא כדמוכח צפרק הזרוע (מולין קלא): וי"ל דלר"א בן עזריה לא נמנעו הלויים מכל וכל מליך צבית הגרנות לחלוק צמעשר כדאמר בסמוך דלמא איקרי ויהיב ליה כל שכן צימי עורא שעדיין לא פשט הקנס שהיו הולכים צבית הגרנות ולכן נאמר שילכו הכהנים עם הלויים ולמ"ד קנסא לעניים הא דכתיב והיה הכהן היינו צבהן עני ומשום דכהנים עניים שכיחי טפי לפי שאין כל כך עסוקים צמלאכה אלא צעבודת צית המקדש וגם אין להם קרקעות נקט כהן ויהי עניי ישראל למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים וה"ר יוסף פירש מדכתיב (צמלאכי א) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר צבית האוצר היה לשכה שתיקן עורא לתם שם תרומת הכהנים כדכתיב צעורא (נחמיה י) וכיון שאומר להציב שם המעשר א"כ של כהנים הוא וקיימא לן (מגילה דף טו.) דמלאכי זה עורא ולמ"ד לעניים נקט אל בית האוצר משום דכהנים עניים שכיחי טפי דכפרישית אי נמי אל בית האוצר לא ליתן לכהנים אלא לחלק לעניים וה"ר אלחנן הקשה צבסוף עורא(ה) משמע שהמעשר היה ללויים דכתיב ודע כי מניות הלויים לא נתנה (להם) ויצרחו איש לשדהו הלויים והמשוררים כו' משמע שהלויים והמשוררים היו חולקים וזכיר לומר דזה היה מקמי דקנסניהו עורא אך קראי לא מוכחי הכי: **והאמר רבי יוחנן דברי הכל אין ערער בוי**. נראה לר"י דר' יוחנן עיקר דבריו על משנתנו ולהכי לא קא משני הכא ה"מ היכא דאיכא חזקה דכשרות כו' צממשני צפרק עשרה יוחסין (קדוש דף עג:.) ואם תאמר והואיל ואמתני' קאי היכי פריך מיניה התם וצפרק קמא דגיטין (דף טו.) גבי גט דלמא הא דקאמר ר' יוחנן דלא מהני ערער דחד היינו היכא דאיכא עד אחד צמכשר דקמני מעלין לכהונה על פי עד אחד ויש לומר דהש"ס ידע דר' יוחנן אמתקנא דיבר צבתלה היה קול ואח"כ צא עד אחד להכשירו ולהסיר הקול ואתו צי מרי ואמרי דבן גרושה ובן חלוצה הוא דבני גוונא א"ר יוחנן דבעינן שנים אע"ג דהעד שהכשיר והקול כמאן דליתנהו דמי שהרי העד גרוע מן הקול אי לאו משום חזקה צמשייע ליה לצטל הקול שהרי הקול פוסל והעד אינו פוסל לרבי יוחנן(ט) **אין ערער פחות משנים**. לאפוקי חד דלא הוי ערער אכל קול נמי פוסל צבתלה בתרומה קודם שצא העד המכשיר: **ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא**. לא צעי למימר דפליגי אי מעלין ע"פ עד אחד כשהקול פוסל דפשיטא ליה להש"ס דלא פסיל קול לכה"ג כיון דאיכא עד וחזקה ועוד דקול לא הוי קרי עוררין: ואסקיניה

